

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1999

7 OKTOBER 1999

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 30 december 1975 betreffende de goederen, buiten particuliere eigendommen gevonden of op de openbare weg geplaatst ter uitvoering van vonnissen tot uitzetting (1)

(Ingediend door de heren Jean-François Istasse en Philippe Mahoux)

TOELICHTING

Vóór de goedkeuring van de wet van 30 december 1975 waren de gemeenten verplicht gevonden of door hun eigenaars op de openbare weg achtergelaten voorwerpen gedurende 30 jaar te bewaren.

Begrijpelijkwijs bracht dit problemen mee voor de gemeenten die verplicht waren deze goederen al die tijd te bewaren en op te slaan.

De wet van 30 december 1975 heeft die termijn teruggebracht tot zes maanden.

Zij bepaalt dat de gemeenten bij het verstrijken van die termijn eigenaar worden van deze goederen en er dus naar goeddunken over kunnen beschikken — bijvoorbeeld verkopen — zonder voorwerp te zijn van enigerlei kritiek.

De wet voorziet in dezelfde maatregelen voor de goederen die op de openbare weg worden geplaatst ter uitvoering van vonnissen tot uitzetting. Deze

(1) Dit wetsvoorstel werd reeds in de Senaat ingediend op 21 september 1995, onder het nummer 1-109/1 - (BZ 1995).

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1999

7 OCTOBRE 1999

Proposition de loi modifiant la loi du 30 décembre 1975 concernant les biens trouvés en dehors des propriétés privées ou mis sur la voie publique en exécution de jugements d'expulsion (1)

(Déposée par MM. Jean François Istasse et Philippe Mahoux)

DÉVELOPPEMENTS

Avant le vote de la loi du 30 décembre 1975, les communes avaient l'obligation de conserver, durant trente ans, les objets trouvés ou abandonnés par leur propriétaire sur la voie publique.

On comprend le problème posé aux communes contraintes de conserver et de stocker ces biens pendant une aussi longue durée.

La loi du 30 décembre 1975 a ramené cette période à six mois.

Elle prévoit qu'à l'expiration de ce délai, les communes deviennent propriétaires de ces biens et peuvent donc en disposer comme elles l'entendent, les vendre par exemple, sans pouvoir être l'objet d'aucune critique.

La loi prévoit les mêmes mesures pour les biens mis sur la voie publique en exécution de jugements d'expulsion. Ces biens sont enlevés et conservés par

(1) La présente proposition de loi a déjà été déposée au Sénat le 21 septembre 1995, sous le numéro 1-109/1 - (SE 1995).

goederen worden opgehaald en bewaard door de gemeenten indien de eigenaars ze op de openbare weg achterlaten.

De uitgezette personen beschikken, nadat de goederen zijn weggehaald, ook over een termijn van zes maanden om ze te komen afhalen. Na het verstrijken van die termijn zijn zij er geen eigenaar meer van.

In aanmerking nemend de omvang van het woningprobleem in sommige streken van ons land en de kosten voor meubelbewaring die al snel de waarde van de meubelen overtreffen, wordt duidelijk in welke mate de armsten, de steeds talrijker wordende uitgestotenen van onze maatschappij, getroffen worden door deze problemen die twee grondrechten raken, namelijk het recht op een woning en het eigendomsrecht.

De huidige bepalingen moeten dus worden aangepast zodat ze wat menselijker en minder harteloos worden.

Die bepalingen zijn des te schokkender wanneer de uitgezette persoon een gevangenisstraf uitzit zonder dat hij gedood of gestolen heeft. De eigenaar van de weggehaalde goederen is bekend, maar verkeert vaak in de onmogelijkheid om te voldoen aan de eisen van de wet en de betreffende goederen af te halen vóór de noodlottige vervaldag.

Ook verkoop van de goederen, om de opbrengst ervan te verkrijgen, is dan moeilijk.

Bovendien is hij, ook in geval van verkoop, zijn meubels kwijt en moet hij eigenlijk alles opnieuw kopen, tegen een prijs die zijn middelen wellicht te boven gaat.

Doet hij echter niets, wat het meest waarschijnlijk is en — hoeft het te worden herhaald — het meest voorkomt, dan verwerft de gemeente de goederen.

Wanneer hij uit de gevangenis komt en zijn schuld ten opzichte van de maatschappij heeft afgelost, wordt de veroordeelde een tweede keer gestraft door een bijzondere vorm van verbeurdverklaring van zijn goederen. In die omstandigheden kan men nog moeilijk spreken van enige vorm van reclasseringsbeleid.

*
* *

Zijn dergelijke procedures waardoor — veelal reeds kansarme — mensen nog wat dieper in de armoede worden gestort, nog wel toelaatbaar, nu men de mond vol heeft over de strijd tegen de sociale uitstoting?

Het is onmogelijk ongevoelig te blijven voor toestanden die op volstrekt legale wijze de vierde wereld van ons land treffen.

les communes si les propriétaires les laissent sur la voie publique.

Les expulsés disposent aussi d'un délai de six mois après l'enlèvement pour les reprendre. Passé ce délai, ils n'en sont plus propriétaires.

Lorsqu'on connaît l'importance du problème du logement dans certaines régions de notre pays et le coût réclamé par les garde-meubles (les frais dépassent vite la valeur du mobilier), on imagine de quelle manière ces problèmes qui touchent à deux droits fondamentaux (le droit au logement et le droit de propriété) peuvent être vécus par les plus pauvres, les exclus — de plus en plus nombreux — de notre société.

Il apparaît qu'il faut aménager les dispositions actuelles afin d'y ajouter un peu plus d'humanisme, un peu plus de cœur.

Ces dispositions sont d'autant plus choquantes lorsque l'expulsé fait l'objet d'une peine d'emprisonnement sans pour cela avoir nécessairement tué ou volé. Le propriétaire des biens enlevés est connu, mais souvent dans l'impossibilité de répondre aux exigences de la loi et de retirer les biens concernés avant l'échéance fatidique.

Il lui est difficile aussi de les vendre durant cette période afin de recueillir le produit de cette vente.

Et même en cas de vente, il ne posséderait plus aucun mobilier et devrait tout racheter, à un prix probablement plus élevé que ce que son capital ne permettrait.

D'autre part, sans réaction de sa part, ce qui est la situation la plus probable — et faut-il le rappeler — la plus courante, les biens sont acquis par la commune.

Ainsi, à sa sortie de prison, ayant payé sa dette envers la société, le condamné est sanctionné une seconde fois par une forme particulière de confiscation de ses biens. Il est difficile, dans ces conditions, de parler encore d'une quelconque politique de réinsertion.

*
* *

À l'heure où l'on parle tant de lutte contre l'exclusion sociale, peut-on admettre de telles procédures, qui précipitent des gens généralement défavorisés un peu plus vite dans la pauvreté?

Il est impossible de rester insensible à des situations qui frappent, en toute légalité, le quart monde de notre pays.

Ook in andere situaties zijn soortgelijke gevolgen mogelijk.

Denken wij bijvoorbeeld aan alleenstaanden die lang in het ziekenhuis dan wel in een gespecialiseerde instelling voor psychische of medisch-sociale verzorging verblijven.

Dit probleem verdient dus bijzondere aandacht en er moeten meer aangepaste maatregelen worden genomen ter bescherming van de kansarmen.

Veeleer dan de opzet van de wet van 30 december 1975 te wijzigen, wil dit voorstel die wet lichtjes aanpassen door de termijn gedurende welke de goederen door de gemeenten worden bewaard, te verlengen van 6 maanden tot 24 maanden bij uitzetting, en door een bijzondere regeling in te stellen in geval van gevangenisstraf of opneming.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Dit wetsvoorstel regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Artikel 2

1. De problematiek van de goederen die voorwerp zijn van een uitzettingsmaatregel, dient afzonderlijk te worden behandeld.

Voor het overige blijven de huidige bepalingen onverkort gelden.

2. Wij behandelen hier de goederen die op de openbare weg worden geplaatst en daar worden achtergelaten ten gevolge van een vonnis tot uitzetting.

Wij menen dat de persoon, man of vrouw, die geen woning meer heeft, de kosten van meubelbewaring niet kan betalen en dat de termijn gedurende welke de gemeente de goederen bewaart (zes maanden), te kort is. Er dient dus een langere termijn van twee jaar te worden ingesteld. Deze termijn is vier keer langer dan de huidige, maar slechts een vijftiende van de termijn die van kracht was vóór de inwerkingtreding van de wet van 1975. De nieuwe termijn wijzigt de opzet van de wet niet, maar past die aan de nieuwe sociale omstandigheden aan.

Artikelen 3 en 4

Bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de uitzetting die gepaard gaat met gevangenisstraf of opneming. Onze moraal mag niet worden aangetast door de toepassing van wettelijke bepalingen. De maatschappij zelf die de straf heeft opgelegd, mag de veroordeelde geen tweede keer straffen.

Par ailleurs, dans d'autres situations, des conséquences analogues sont possibles.

Pensons notamment aux personnes isolées qui doivent subir une longue hospitalisation ou un séjour en institution spécialisée, médico-sociale ou psychologique.

Ce problème mérite donc une attention particulière et la mise au point de mesures plus adaptées à la protection des moins favorisés.

Sans modifier la philosophie de la loi du 30 décembre 1975, la présente proposition de loi ne vise qu'à l'aménager modestement en allongeant le délai de conservation des biens par les communes de 6 mois à 24 mois en cas d'expulsion, et en déterminant un régime particulier en cas d'emprisonnement ou d'internement.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article premier

La présente proposition de loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Article 2

1. La problématique des biens ayant fait l'objet d'une mesure d'expulsion mérite d'être traitée séparément.

Pour le reste, il faut s'en tenir aux dispositions actuelles.

2. Nous traitons ici les biens placés et laissés sur la voie publique suite à un jugement d'expulsion.

Nous pensons que celui ou celle qui se trouve sans logement ne peut payer les frais de garde-meubles et que, dès lors, la période prévue de conservation par la commune (6 mois) est trop courte. Il faut donc instaurer un délai plus long de deux ans. Ce délai est quatre fois supérieur au délai actuel, mais le quinzième du délai prévu avant l'entrée en application de la loi de 1975. Le nouveau délai ne modifie pas la philosophie de la loi, mais l'adapte aux nouvelles réalités sociales.

Articles 3 et 4

Le cas d'une expulsion assortie d'une peine d'emprisonnement ou d'internement mérite une attention particulière. Notre morale ne peut être détournée par l'application de dispositions légales. La société, elle-même, qui a infligé la peine, ne peut sanctionner une deuxième fois le condamné.

Wie om gezondheidsredenen in een instelling verblijft, mag daarvan evenmin bijkomende nadelen ondervinden. Indien de betrokkene niet binnen twee jaar heeft gereageerd op de procedure omschreven in de wet (art. 3), kan de verkoop worden toegestaan.

De gemeente zal de bedragen evenwel bewaren tot een einde komt aan het verblijf in een strafinstelling of in een instelling voor psychische of medisch-sociale verzorging.

Zij zal de goederen of de opbrengst van de verkoop moeten bezorgen aan de betrokkene die, te rekenen van zijn vrijlating of het einde van zijn verblijf in een instelling, slechts over een maand zal beschikken om er bezit van te nemen (art. 4).

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 2 van de wet van 30 december 1975 betreffende de goederen, buiten particuliere eigendommen gevonden of op de openbare weg geplaatst ter uitvoering van vonnissen tot uitzetting, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In het tweede lid vervallen de woorden «alsmede de goederen op de openbare weg geplaatst ter uitvoering van vonnissen tot uitzetting, en die zij, na achterlating door hun eigenaar, hebben moeten wegnemen om een einde te maken aan de belemmering van de openbare weg».

2° Tussen het tweede en het derde lid wordt het volgende lid ingevoegd:

«De goederen op de openbare weg geplaatst ter uitvoering van vonnissen tot uitzetting, en daar achtergelaten door hun eigenaar, worden door de gemeentebesturen weggehaald en bewaard gedurende ten minste 24 maanden te rekenen van de dag waarop zij zijn weggehaald.»

De même, le séjour en institution effectué pour des raisons de santé ne peut apporter un préjudice supplémentaire à la victime. On peut autoriser la vente après un délai de deux ans si l'intéressé n'a pas réagi à la procédure décrite dans la loi (art. 3).

Cependant, la commune conservera les montants jusqu'au moment où se clôturera la durée du séjour en institution pénitentiaire ou psycho-médico-sociale.

Elle sera tenue de remettre les biens ou le produit de la vente à l'intéressé qui ne disposera que d'un mois pour en prendre possession à dater de sa libération ou de la fin de son séjour (art. 4).

Jean-François ISTASSE.
Philippe MAHOUX.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 2 de la loi du 30 décembre 1975 concernant les biens trouvés en dehors des propriétés privées ou mis sur la voie publique en exécution de jugements d'expulsion, sont apportées les modifications suivantes:

1° À l'alinéa 2, les mots «ainsi que les biens mis sur la voie publique en exécution de jugements d'expulsion et que, elles ont dû enlever pour mettre fin à l'encombrement de la voie publique», sont supprimés.

2° L'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 2 et 3:

«Les biens mis sur la voie publique en exécution de jugements d'expulsion, et y laissés par leur propriétaire, sont enlevés et conservés par les administrations communales durant 24 mois au minimum, à dater du jour de l'enlèvement.»

Art. 3

Artikel 4, eerste lid, van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt:

«In de in artikel 4*bis* beoogde gevallen worden de niet-opgeëiste goederen na het verstrijken van de in artikel 2 vastgestelde termijnen ter beschikking gesteld van de burgemeester.»

Art. 4

In dezelfde wet wordt een artikel 4*bis* ingevoegd, luidende:

«*Art. 4bis.* — Vloeit de weghaling voort uit een uitzetting die voorafgegaan werd door, gepaard ging met of gevolgd werd door een effectief uitgezeten gevangenisstraf of door een verblijf in een instelling, dan worden de goederen die werden weggehaald of de opbrengst van de verkoop waartoe in voorkomend geval werd overgegaan overeenkomstig de bepalingen van deze wet, bewaard door het gemeentebestuur tot een einde komt aan de gevangenisstraf of aan het verblijf in een instelling.

Vanaf die datum beschikt de betrokkene over een termijn van één maand om die goederen of de opbrengst van de verkoop van die goederen af te halen.

Zodra deze termijn is verstreken, worden die goederen of dat bedrag eigendom van de gemeente.»

Art. 3

L'article 4, alinéa 1er, de la même loi est complété comme suit:

«Dans les cas visés à l'article 4*bis*, les biens non réclamés sont mis à la disposition du bourgmestre à l'expiration des délais fixés à l'article 2.»

Art. 4

Il est inséré dans la même loi un article 4*bis*, libellé comme suit:

«*Art. 4bis.* — En cas d'enlèvement consécutif à une expulsion qui a été précédée, accompagnée ou suivie d'une peine d'emprisonnement effectivement exécutée, ou d'une mesure de séjour en institution, les biens enlevés ou le produit de la vente éventuellement opérée en application des dispositions de la présente loi, sont conservés par l'administration communale jusqu'à la fin de l'exécution de la peine ou de la mesure de séjour en institution.

À partir de cette date, la personne concernée dispose d'un délai d'un mois pour enlever ces biens ou le produit de la vente de son mobilier.

Passé ce délai, les biens ou le montant concernés deviennent propriété communale.»

Jean-François ISTASSE.
Philippe MAHOUX.